

www.dehangman.be

Gheboden ende uytgeroepen by mijne Heeren, den Schouteth, Borgher-Meesteren, Schepenen, ende Raedt der Stadt van Antwerpen op den 17. November, 1659.

Alsoo der daet bevonden wort / dat de jonckheyt deser Stadt ghehouden wesende / inghevolghe van eenighe voorgaende gheboden / tot het gaen nae[r] de Sondaeghsche Scholen / om aldaer inde vreesse Godts [ontzag voor, godsvruchtig] ende Christelijcke Leeringhe onderwesen te worden / daghelijcks hoe langhs hoe meer verarghert ende verwildert /af-blijvende ende schouwende ten ghestelden tijde de voorseyde [bovenvermelde] Scholen / ende hun als dan begevende op de straeten ende andere ghemeyne plaetsen / maeckende aldaer versaeminghen [samenscholing – verzamelen] / ende onnuttelijck in groote ongeschicktheyt over-brengende den tijdt /die sy andersins / ter Scholen gaende / souden konnen besteden tot Godts eere / ende saligheyt van hunne sielen:

Soo is't / dan-men van 's Heeren ende Stadts wegghen alle kinderen / 't sy knechtken oft meyskens / wel scherpelijck verbiedt op de straten ende andere gemeyne plaetsen te spelen/vechten/oft eenighe vergaderinge te maecken / ter-wijlen dat de voorseyde Scholen Sondaeghs worden ghehouden: te weten/ voor noen / vanden neghen uren tot den elven; ende nae noen / van een ure tot den dryen; op pene [straffe] van vijfthien stuyvers / by elck een t' elcker reyse [elke keer] te verbeuren / tot behoef vande voorseyde Scholen / ter verhaelen soo op de voorseyde kinderen / als op hunne Ouders ende Meesters.

Welcken tijdt gedurende / sullen alle ambachts-kinderen / ende andere / wesende boven de vijf en onder de seshien iaeren [jaren] / nergens inde weke ter Scholen gaende / schuldigh wesen [in gebreke blijven] hun te laeten vinden inde voorseyde Sondaeghsche Scholen; op de voorseyde pene te verbeuren t' elcker reyse [elke keer] / dat sy des in ghebreke sullen bevonden worden. [ambachtskinderen gaan niet in de week naar school en moeten hele dag gaan]

Welcke pene ook stadt grijpen sal teghen de ghene die hun in eenige wekelijkke Scholen besteden / oft inde selve gaen leeren op Sondagen / soo wanneer sy hun inde voorseyde Sondaeghsche Scholen niet en laeten vinden ten tijdt hier boven vermeldt / immers naer den noen. [kinderen die wekelijkse school volgen, op zondag na de middag]

Waer in soo verre iemandt vande ghene / die als boven tot de voorseyde Sondaeghsche Scholen verbonden zijn / ghebrekelijcke viele / uyt-blijvende ende niet komende ter voorseyder Scholen /sal aen het verklaren vande Meesters oft Meester[e]ssen / vande selve Scholen volkomen gheloof ghegheven worden / om op de absenten / oft hunne Ouders ende Meesters de voorseyde pene te verhaelen.

Authoriserende tot beter onderhoudt deser Ordonnantie / de knaepen vande Aalmoesseniers ende vande Scholen / midtsgaders [alsook] alle andere officieren / om oock op Sondaghen te gaen ten huysse vande ghene die in gebreke sullen wesen van ter Scholen te komen / om hunne Ouders oft Meesters te calengieren [betreffen] / ende des noodt zijnde / voor de Heere Commissarisen / tot directie vande Scholen van weghen deser Stadt gheordonneert / te ontbeiden / ende hun de voorseyde pene af te eysschen: in welcken ghevalle de voorseyde officiers ende dienaers op hun verklaeren oock volkomen gheloove sal ghegheven worden.

Verbiedende tot dien eynde eenen ieghelijcken / het sy Ouders/ Meesters/ kinderen oft andere / de voorseyde officiers oft dienaers in het volbrengghen van hun officie eenigh stoor oft belet te doen / met woorden oft wercken / door hun selven oft iemanden anders / in eenigher manieren; op de verbeurte van acht guldens / te bekeeren in dryen nae[r] oude ghewoonte.

Blijvende alle voorgaende Ordonnantien / dese niet teghen wesende of contrarierende / in haer kracht ende wesen.

Aldus gheresolveert [besloten] inde vergaedinghe van den Maendaeghschen Raedt / op den 17. November 1659.

Ph. Van Valckenissen.

Bron:

van Valckenissen, Ph. [edit.] *Gheboden ende uyt-gheroepen ... den 17 november 1659: Alsoo ... de jonckheyt deser stadt ghehouden wesende ... tot het gaen nae de sondaegsche scholen ... daghelijcks hoe langhs hoe meer verarghert ende verwildert ...*

Ordonnantie [1659,11,17], Antwerpen, Stad

Uitgave: [Antwerpen] : Moretus, Balthasar II, 1659

Wetenschappelijke bibliotheken Museum Plantin Moretus